

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro tertio Decretalium, In Quo De Obligationibus, Beneficiis, Aliisque Juribus Clericorum saecularium, & Regularium agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1676

Titulus XI. De His, quæ fiunt à majore parte Capituli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98275](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98275)

negotiis Ecclesiæ, adhibere consilium Capituli, vel saltem majoris, & sanioris partis, ita ut sola pars sanior non sufficiat, sit non sit etiam major; quia de Jure communi, quando ad actum aliquem expediendum requiritur consensus Capituli, intelligi debet de majore parte Capituli, juxta c. 1. *Tit. seq. de quo ibid. Abb. hic n. 3.*

Notandum secundò. Quando Prælatus in expeditione alicujus negotij teneretur adhibere, & requirere consilium Capituli, non teneretur illud sequi, cum consensus non fuerit requisitus: sed sufficit consilium audivisse, juxta c. *Cum in veteri*; § 2. de *Elect.* & c. *Cum olim*; § 7. de *arbitris*, & tradit *Abb. hic nu. 5.* quia satisfactum est præcepto juris, solâ petitione consilij, & expectatione responsi congruo tempore. Neque tamen propterea frustra requiritur, vel auditur consilium Capituli; quia potest Prælatus, auditis aliorum rationibus, fortè sententiam mutare, & Capituli consilio se conformare, *Hofiens. in summa* §. *In quibus consilium Versic. Si opponas, h. t.* Quod si Capitulum nolit dare consilium petiitum, sed dissentiat, acta tamen ab Episcopo valent, si Capitulum nihil rationabile contra illa opponat, *Abbas hic num. 5.*

Notandum tertio. Qui nomina absentium Canonicorum in instrumentis subscribi sinit, ac si præsentessent, & tanquam præsentessent consensum dederint, de crimine falsi tenentur, & argui possunt, juxta l. *Qui veluit*; § 3. c. *ad leg. Cornel. de fals.* & talia instrumenta sunt irrita, & faciens sic inscribi tanquam falsarius puniri potest, ut habetur in fine hujus cap. & tradit *Gl. ibid. V. Absentium*, & *Abbas ibidem num. 7.*

XIX. Postremò hæcenus dictis addendum, quod statutum est in c. *Esse membra*; § 10. & ult. h. t. Ubi rescribit Innocentius III. quod Capitula Ecclesiarum Cathedralium invitari ad Concilia Provincialia; & si per se, vel per nuncios, seu procuratores suos adveniant, etiam ad tractatus admitti debeant, maxime in ijs negotiis, quæ ad ipsa quoque Capitula pertinent, quod enim omnes tangit ab omnibus debet approbari, *Reg. 29. in 6. Gl. fin. hic.*

XX. Notandum primò. Capitula Ecclesiarum Cathedralium invitari debent ad Concilium Provinciale; non autem cogi possunt ad veniendum,

sicut Episcopi, nisi alia sit Ecclesiarum consuetudo, *Abb. hic n. 2.* possunt autem comparere in Concilio per Procuratores; quia non ita facillè singuli per se venire possunt, & non sine desertione cultus Divini in Ecclesiis, *Abb. hic n. 3.*

Notandum secundò. Aliud est aliquem admitti ad tractandum, aliud ad decidendum, ut colligitur ex c. 2. *dis. 63.* nam tractatus, sive discussio causæ præcedit, decisio verò, sive sententia sequitur: quare si quis ex statuto, aut mandato admitti debeat in Concilio, non sequitur, quòd etiam in eo habere debeat vocem decisivam, seu suffragium. Sic Capitula Cathedralia debent quidem admitti ad tractandum, & consulendum, non autem ad decidendum; quia spectato Jure communi, vocem decisivam in Conciliis non habent, sed soli Episcopi, *Abb. hic n. 2.* nisi illorum propriè interfit, ita, ut consensus illorum requiri debeat, ut colligitur ex hoc c. in fine. Quin imò Capitula Ecclesiarum Cathedralium debere admitti ad Synodum Provinciale, etiam in negotiis, quæ ipsa Capitula non concernunt, colligunt communiter ex illis verbis hujus cap. *Maximè super illis*, etiam si non appareat de eorum interesse; quia potest fieri, ut interfit, ita, ut si præsentessent, contradicerent, & appellarent, *Hofiens. hic & Jo. Andr. num. 3. in fine*, & alij apud *Fagnan. hic num. 13.* nisi Episcopi, seu Prælati aliqua secreta haberent, quæ revelare non possent sine violatione juramenti, vel obedientiæ, vel nisi alia justa causa subesset, ea non admittendi, *Fagnan. c. l. n. 14. & 15.*

Notandum tertio. Etsi Laici potestate prædicti, vel eorum Procuratores, Conciliis etiam Generalibus interesse possunt, tanquam testes, Patroni ac defensores, si specialiter invitentur, vel si tractetur causa Fidei, vel causa Matrimonialis, cum tales causæ eos contingant, ut tradit *Gl. fin. hic*: non tamen possunt ipsas controversias Fidei, aliæque negotia Ecclesiastica tractare, multòque minùs decidere, *arg. cit. c. 2. dis. 63.* & notat *Joan. Andr. hic in fine*, quia Laici Ecclesiastica negotia tractare non debent c. 2. de *judic.* putat tamen *Abb. hic nu. 5. in fine*, quòd Laici possint vocari ad Concilium etiam ad consultandum, si sint periti Juris Canonici, vel Civilis, quando agitur de defensione jurium Ecclesiasticorum, ut colligitur ex c. 2. de *sent. & re judic. in 6.* Verùm de Conciliis & Synodis alibi redibit sermo.

TITVLVS XI.

DE HIS QUÆ FIUNT A MAIORE PARTE CAPITVLI.

I.

Dostquam Titulo præcedente actum fuit de negotiis Ecclesiæ, quæ à Prælato cum consensu vel saltem consilio Capituli expediti debent: nunc hoc Titulo agitur de negotiis, quæ

propriè ad Capitulum tantum pertinent. Nomine autem, seu appellatione Capituli Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiata, secularis, aut regularis, comprehenduntur soli Canonici, vel Capitulares collegialiter congregati, & in majoribus, seu Sacris saltem Subdiaconatus Ordine constituti, juxta *Clement. 2. de etate & qualitate, &c.* Portionarij autem, & ceteri

& ceteri Beneficiati in eadem Ecclesia, qui non habent vocem in Capitulo, non sunt de Capitulo, seu Collegio, ut docet *Abb. in c. 1. n. 11. de Elect.* Decanus autem continetur nomine Capituli, cum sit pars præcipua Capituli, pars autem in toto continetur, ut tradit *Gl. in c. Post Electionem; 7. V. Mentio de concess. præb. & ibid. Abb. n. 9.* idque sumitur ex illo cap. ubi licet in Litteris directis ad Capitulum expressa mentio non esset facta Decani, non tamen exclusus videri poterat, cum sit pars Capituli. At verò Episcopus vel Prælatus, nomine Capituli comprehendere non solet: sed Episcopus & Capitulum, tanquam diversa, & unum in altero non contentum communiter accipiuntur, ut constat ex Rubrica præcedentis Tituli, De his, quæ sunt à Prælati, sine consensu Capituli, Ubi Prælatus ut à Capitulo distinctus ponitur, ut tradit *Gl. Communiter recepta in cit. Clement. 2. V. In eisdem, & Abb. c. l.* quia jus Prælatuæ est distinctum à jure Capitulari: licet Prælatus & Capitulum faciant unum Corpus & unam Ecclesiam, tanquam Caput & membra, Caput autem distinguitur à reliquis membris.

§. I.

An, & quâ ratione gesta à maiore parte Capituli valeant?

II. Assertio 1. Ad alienationem rei Ecclesiasticæ, vel alium actum gerendum à Capitulo, non requiritur, ut totum Capitulum, sive Collegium consensum præstet, sive omnes à Capitulo: sed requiritur, & sufficit ordinariè, ut pars major congregatorum, seu præsentium vocem decisivam alias in Capitulo habentium consentiat, quandoquidem in minore parte Capitulum non repræsentatur, sed quod ex majoris partis consensu decretum est, id à Capitulo decretum censetur, l. *Quod major; 19. ff. ad municip.* dummodò duæ partes eorum, qui adesse possunt, debent, ac volunt, sive in loco præsentium, & vocandorum sint congregatæ, arg. l. *Nulli; 3. ff. quod cuiusq. univers. nom.* ubi *Gl. V. Duæ partes ait:* duæ partes Ordinis in Urbe positæ totius Curie instar exhibent, sive totum Ordinem repræsentant, & *Gl. margin. ibid. lit. G.* inquit: si pars major præsentium consentiat, sufficit, ut Universitas consensisse censeatur, *Abb. in c. Cum in cunctis; 1. num. 16. h. t. Laym. in disput. Canon. de rer. Eccles. alienat. Thesi 16.* Et hinc regulariter in actibus Universitatum, gesta à maiore & saniore parte Capituli, seu Universitatis valent, etiam contradicente parte minore, prout statuitur in c. *Cum in cunctis; 1. h. t.* quod est desumptum ex Concilio Lateranensi sub Alexandro III. ubi dicitur: quod in quibusdam Ecclesiis interdum pauci, non tam ex ratione, quam propriâ voluntate ordinationem Ecclesiasticam impediunt, & procedere non permittunt, quod grave & dignum est reprehensione: cum in cunctis Ecclesiis (ut ipsa ratio dicit) id quod pluribus & sanioribus Fratribus (videlicet Capitularibus) visum fuerit, sine cunctatione,

erit observandum: Ideo Concilium Lateranense statuit, ut nisi pauciores & inferiores rationabiliter aliquid objecerint, atque ostenderint contrarium, id quod à maiore & saniore parte Capituli statutum fuerit, appellatione remotâ, semper prævaleat, & effectum suum consequatur. Neque Constitutioni isti obstat, si fortè aliquis dicat, se juramento obstrictum ad conservandam Ecclesiæ suæ consuetudinem; non enim juramenta, sed potius perjuria sunt dicenda (sive temeraria juramenta) quæ contra Ecclesiæ utilitatem, & SS. Patrum instituta tendunt. Quod si quis talem consuetudinem, quæ nec ratione juvatur, nec SS. Canonibus congruit, jurare, seu juramento firmare præsumperit, à perceptione Dominici Corporis, donec dignam egerit penitentiam, sit alienus.

III. Assertio 2. In omnibus dispositionibus seu decretis, quæ sunt à Capitulo, seu Collegio aliquo aut Universitate, ut firmitatem obtineant, requiritur, ut non solum pars major numero: sed etiam auctoritate & dignitate, adeoque pars sanior Capituli consentiat, prout statutum habetur in cit. c. 1. h. t. ubi expressè dicitur, ut semper prævaleat, & suum consequatur effectum id, quod à maiore & saniore parte Capituli fuerit constitutum; quamvis in dubio, major pars censeatur etiam sanior; quia præsumitur pro pluralitate, nisi contrarium probetur, ut patet ex hoc cap. Quamvis autem minor pars Capituli ex rationabili causa possit impedire decretum majoris partis: non tamen potest aliquid decernere, nomine totius Capituli seu Collegij, nisi pars major numero esset privata potestate disponendi, seu decernendi, ob delictum suum, quia tunc potestas totius Universitatis remanet in alijs non delinquentibus, licet numero paucioribus, *Abb. h. c. n. 11. & patet ex alibi dictis.* Quæ autem sit, & dicatur pars major, & quæ pars sanior, dictum est supra Lib. 1. Decretal. Tit. 6. Sec. 4. §. 5. Idque locum habet, non tantum in electionibus, sed etiam in alijs decretis & actibus, qui fiunt à Capitulo aut Universitate, prout etiam docet *Laym. in c. Cum Ecclesia; 57. num. 4. de Elect. & alij.*

IV. Porro pro declaratione cit. c. 1. h. t. Notandum præterea primò, si quid à maiore parte Capituli irrationabiliter, aut in damnum Ecclesiæ sit decretum, possunt alij pauciores, & minores numero, imò etiam unus, allatâ rationabili causâ, contradicere, & se opponere ad impediendam, & rescindendam ordinationem, seu decretum majoris partis, ut colligitur ex cit. c. 1. h. t. & docet *Gl. fin. in c. Nicena 12. dis. 31. & Gl. margin. ibidem ait:* quod unus Canonicus potest se opponere pro defensione Ecclesiæ suæ: debet tamen pars minor contradicens probare, quod objicit contra maiorem partem Capituli, & quidem coram Superiore Capituli, seu Collegij, vel coram electis arbitris; quia pars major non est iudex, & suspecta est parti minori ipsi contradicenti, *Gl. in cit. c. 1. V. Offensum, & ibidem nu. 5. & 12.* Neque verò in hoc casu necessarium est, ut contradicens appellet, sed satis est contradicere, sive agatur de suo præjudicio, sive ter-

iii, sive ipsius Collegii seu Universitatis; quia potest contradicens nihilominus querelam ad Superiorem deferre, & petere, ut quod decretum est, irrationabiliter per partem maiorem Capituli retractetur: cum enim Capitulum non procedat judicialiter, sed extrajudicialiter solum, idcirco ejus decretum non transit in rem judicatam, *Abb. c. l. n. 13. arg. c. Concertationi; 8. junct. Gl. V. Gravatum de appell. in 6.* sed et si appellatum sit à minore parte Capituli, uno aut paucioribus contradicentibus, videlicet extrajudicialiter potest tamen major pars Capituli, non obstante tali provocacione, ad executionem decreti sui procedere, ut docet *Jo. Andr. in cit. c. 1. n. 2.* valet tamen talis appellatio, ita ut si postea rationalis & legitima fuisse cognoscatur, revocetur, & rescindatur, quod actum fuit, vel decretum per maiorem partem Capituli, *Innocent. in cit. c. 1. n. 2. h. t. & Abb. n. 6.* Quamobrem expedit parti minori contradicenti, ut appeller, sive ad Superiorem provocet; quia talis provocatio, præter alios effectus, etiam hoc operabitur, ut Prælati inferior eo, ad quem est appellatum, se immiscere, seu de causa cognoscere non possit, si ad Superiorem illius provocatum sit, *Innocent. in cit. c. 1. n. 1. Jo. Andr. ibid. n. 3. & Abb. n. 13.* Sin autem à contradicente appellatum non sit, tunc Capitulum, si quidem & quatenus jurisdictionem habet in singulos Capitulares, vel Superior immediatus ejusdem potest compellere contradicentem, ut obediat decreto, seu ordinationi factæ à maiore parte; cum pro illa stet præsumptio æquitatis, tanquam facta communi aut plurium consensu, ut docet *Innoc. c. l. n. 3. Laym. in cit. diff. Canon. de rer. Eccles. alienat. Thesi 18.*

Notandum secundò. Licet gesta à maiore parte Capituli valeant, si cedant in utilitatem Ecclesiæ, etiam si alii Capitulares contradicant: tamen unius contradictio impedire potest, quòminus valeant gesta à maiore parte ad delictum, & damnum Ecclesiæ imputandum, *Laym. in c. Cum inter; 8. n. 2. de majorit. & obed.*

V. Notandum tertio. Quilibet Capitularis tenetur expressè contradicere his, quæ malè fiunt, vel decernuntur in Capitulo, sive per ea lædatur Ecclesiæ aut Collegium, sive ipse contradicens, sive alius tertius, alioquin si taceat, consentire censetur; quia ex communi & recepta doctrina, tacens consentire censetur, si contradicendo possit impedire, & ratione officii sui debeat, & approbare nolit, quia cum sit pars & membrum Capituli, idcirco quæ à Capitulo fiunt, etiam ad ipsum aliquo modo spectant: & sic si non contradicat, particeps fit ejusdem peccati & pænæ, cum aliis expressè consentientibus, *Innocent. in cit. c. 1. n. 4. Jo. Andr. ibid. n. 4. & Abb. n. 13.* Addit tamen Innocentius, quòd si aliquid à Capitulo decretum sit in damnum Ecclesiæ, vel singulorum, possit Capitularis non consentiens appellare ad Superiorem: non item, si quid decretum sit in damnum personæ tertie privatz, cum tunc nihil inter sit appellantis: quamvis hoc casu peccatum Capitularium Evangelicè denunciari possit Superiori, ut emendetur, & puniatur. At verò quando ad actus alicujus valorem necessariò requiruntur expressus consensus, ut ad alienationem perpetuam rei Ecclesiasticæ, vel ad electionem, tacens non potest haberi pro consentiente, ut

Tomus III.

patet ex dictis Tit. præced. Imò neque in omni alienatione ardua & onerosa, taciturnitas, quoad valorem actus, habenda est pro consensu, *Silvest. V. Electio; 2. q. 2. Laym. in cit. diff. Thesi. 19.* & tradunt communiter DD.

Notandum quarto. Non valet statutum vel consuetudo etiam juramento firmata, vicijus, omnes de Capitulo seu Collegio debeant consentire, alioquin decretum vel actus Capituli non sit validus: vel ut non valeat, nisi duæ saltem partes Capituli consentiant, ut colligitur ex *cit. c. 1. h. t.* nam nullum juramentum tendens contra utilitatem Ecclesiæ obligat, sed potius perjurium censetur: at verò tale statutum vel consuetudo, ut actus Capitularis non valeat, nisi omnes consentiant, damnofa est Ecclesiæ, cum per hoc facultas decernendi, vel statuendi, quæ justa & utilia sunt, impediatur, & quilibet Capitularis commoda Ecclesiæ præpedire possit, sunt enim homines valde proni ad dissentendum ab aliis, ergo etiam juramento non firmatur, *Abb. in cit. c. 1. n. 8. & 9. h. t.*

Notandum quinto. Potest Capitulum seu Universitas, communi consensu, si justa causa subit, tollere statutum vel consuetudinem etiam juratam; nam ut ait *Jo. Andr. in cit. c. 1. n. 7.* juramentum, quo singulares à Collegio jurarunt, servare statuta, non impedit, quòminus illa collegialiter per eos, ad quos pertinet, tolli possint; arctat enim juramentum singulares, quamdiu sunt statuta; & sicut juramentum de obediendo Prælato non obligat, illo remoto: sic nec juramentum de obediendo statuto obligat, illo sublato. Adde, quòd juramentum obliget singulares singulariter contravenientes; non autem si contraveniant collegialiter, tollendo statuta, ut inquit *Abb. in cit. c. 1. n. 7.*

VI. Ceterum quod suprà dictum est, etiam nunc à Capitulo appellare posse contra decretum factum à maiore parte Capituli: id fallit in eo, cui non competit jus appellandi, sive qui justam causam contradicendi, seu appellandi non habet; quia per talis contradictionem vel appellationem, non debet impediri communis ordinatio Ecclesiæ seu Capituli totius, vel majoris illius partis, prout sumitur ex *c. Ex ore; 3. h. t.* nam cum pro Canonico B. impetratum fuisset mandatum Apostolicum ad Decanum & Capitulum Ecclesiæ Augustensis, sive ut alii legunt, Augustanæ, ut in Præpositum ejusdem Ecclesiæ eligeretur intra spatium unius mensis, misso etiam annulo in signum investituræ, & constitutis Executoribus, ipsum tamen Capitulum, postquam intellexit, quòd suus Præpositus in Episcopum Brixinensem electus, & confirmatus fuisset, licet dictum mandatum recepisset Decanum Augustanum H. in Præpositum ejusdem Ecclesiæ elegit, cui dictus B. reverentiam, quæ Præposito debetur, exhibuit: & H. mortuo, statim istum, cui Papa hinc scribit, idem Capitulum in Præpositum elegit: tunc verò dictus B. se contra electionem istam opposuit, & ad Sedem Apostolicam appellavit, Verùm Innocentius III. electionem Capituli, auctoritate Apostolicâ, confirmavit, & ipsi B. super Præpositurâ silentium indixit. Tum quia legitime constitit, ipsum in Præpositura nunquam investitum fuisse (licet annulum acceperit

D d 2

per

» per quem non traditur possessio, quia in possessio-
 » nem missus non fuit, *Gl. hic V. Annulo;* etsi man-
 » datum fuit, ut investiretur: tum quia, quamvis in-
 » vestitus fuisset, ea tamen investitura à Cœlestino
 » III. ex certa ratione, (fortassis propter defectum
 » ætatis, vel quia in minoribus Ordinibus erat con-
 » stitutus, *Gl. hic V. Ratione;*) cassata fuit. Tum
 » quia etsi cassata non fuisset, tamen exhibendo re-
 » verentiam electo Præposito, dictus B. juri suo (ta-
 » citè & ipso facto, *Gl. hic V. Renunciâsse;*) censetur
 » renunciâsse, idèoque non potuit ei jus comperere,
 » ut per appellationem communem Ecclesiæ Ordini-
 » nationem impediret. Tum denique quia jam aliis
 » à majore, tum dignitate, tum numero parte Ca-
 » pituli in Præpositum canonicè electus fuit.

VII. Notandum hîc primò. Papa potest man-
 dare, ut ante tempus jure præfixum ad eligendum,
 electio Prælati fiat, ut in casu hujus cap. intra unum
 mensem: & ut certus eligatur, cum tamen aliàs de
 jure talis electio sit invalida; quia tollitur libertas
 eligendi, c. *Cum terra;* 14. de *Elect.* *Abb. hic n. 3.*

Notandum secundò. Si quis prætendat jus in
 Beneficio, v. g. Præpositurâ, vel Parochiâ, non de-
 bet possessorem ejus, vel intrusum, contra quem agit
 in judicio, absolute vocare Præpositum, vel Paro-
 chum, ne id fateri censeatur: sed qui se asserit, aut
 nominat Præpositum, vel Parochum, *Abb. hic n. 3.*

Notandum tertio. Tacita renunciatio, in præ-
 judicium renunciantis, idem operatur quod expres-
 sa, *Gl. hic V. renunciâsse, & ex hoc ipso cap. id docet
 Parisius Lib. 1. de resign. Benef. q. 13. n. 11. & 12. Addit
 Gl. cir. quoddam tacita renunciatio dignitatis, vel Bene-
 ficij valeat, etiam sine auctoritate Superioris, non autem
 expresse: quod verum est, si quis habeat solum
 jus ad rem, cui potest renunciari sine consensu Su-
 perioris: non autem juri in re, saltem sine tacito con-
 sensu Superioris, ut si is sciat renunciationem factam,
 nec contradicat, videtur tacitè acceptare illam, *Abb.
 hic num. 10.**

Notandum quarto. Præpositus, vel Decanus
 electus à Capitulo, cui tale jus eligendi competit, si
 postea in Episcopum sit electus, potest resignare Præ-
 posituram, vel Decanatum, datâ ei facultate liberâ
 alium eligendi; cum Beneficia electi in Episcopum
 non vacent, ante ejus consecrationem, idèoque va-
 cant per renunciationem; quia in favorem electi tan-
 tum est introductum, ut non vacent ipsius Beneficia,
 ante consecrationem, c. *Cum in cunctis;* 7. de *Elect.*
 cui favori suo potest renunciare, *Abb. hic in fine.*

§. II.

*An maior pars Capituli, seu Colle-
 gii possit aliquid decernere, cum præ-
 judicio minoris partis, de bonis, aut
 iuribus spectantibus ad singu-
 los de Collegio?*

VIII. Ad hanc Quæstionem respondetur:
 major, & sanior pars Capituli, seu Collegij potest,
 etsi contradicente parte minore, cum Episcopo, seu

Prælato, ob necessitatem, vel utilitatem Ecclesiæ de-
 cernere, ac disponere, non solum de bonis ac iuri-
 bus communibus Collegij, juxta c. 1. h. t. sed etiam
 de bonis, ac iuribus spectantibus ad singulos de
 Collegio, cum præjudicio, seu diminutione juris
 singulorum, si singuli jure illo non participant, ut
 proprio ac singulari: sed ut jure ejusdem Collegij de-
 cernentis, prout sumitur ex c. *Ex parte;* 4. *& ult. h. t.*
 Nam cum Archiepiscopus Rothomagensis Cano-
 nicis suis proposuisset, ut ad restaurandam Eccle-
 siam Cathedrali singuli pariter cum ipso, ali-
 quam reddituum suorum portionem tam pio, & ne-
 cessario operi deputarent, & aliqui ex Canonicis
 nollent id facere; Archiepiscopus Papæ Innocen-
 tio III. id significavit, qui respondit: si aliqui con-
 tradixerint statuti ab Archiepiscopo, & majore
 ac saniori parte Capituli, prævalere debeat, & fir-
 mitatem obtinere sententia plurium, five majoris
 partis. Ratio est, quia jus percipiendi redditus Eccle-
 siasticos Beneficiorum principaliter spectat ad Capitu-
 lum, seu Ecclesiam, licet secundum partes, seu por-
 tiones proventuum, divisum, seu attributum sit sin-
 gulis Canonicis, pro eorum sustentatione: ac proinde
 singuli percipiunt fructus Beneficiales, non jure pro-
 prio ac singulari: sed jure Capituli, seu Ecclesiæ. Cum
 ergo inter Ecclesiam materiale, quàm constituit
 Prælatus cum Capitulo, sit quædam communio: adeo
 quidem, ut secundum primævam institutionem Be-
 neficiorum Ecclesiasticorum, proventus eorum divi-
 dendum sint in quatuor partes, quarum prima applice-
 tur Mensæ Episcopali: secunda Mensæ Capituli:
 tertia Fabricæ Ecclesiæ: quarta pauperibus, juxta
 c. *Vulterana;* 25. *& seqq. canons.* 2. q. 2. consequen-
 ter ex lege charitatis, & communionis, ipsaque pri-
 mævâ bonorum Ecclesiasticorum institutione, te-
 netur Episcopus, & Capitulum, si commodè possint,
 ex suis partibus subsidium afferre, si una pars v. g.
 Ecclesiæ Fabrica indigeat, *Laym. in cir. dif. de rer. Ec-
 cles. alien. Thesi 20.* Imò si evidenter constet, Capitu-
 larem Mensam habere abundantes redditus, Ecclesiæ
 Fabricam verò pati necessitatem, potest solus Episco-
 pus compellere Capitulum, ut ex superfluis redditibus
 subveniat Fabricæ indigenti; cum de jure sit ad hoc
 obligatum, ubi autem est obligatio juris, non requi-
 ritur consensus obligati, *Abb. in cir. c. ult. n. 7. in fine
 h. t. Laym. c. l. & sumitur ex c. 1. & c. de his 3. de Ec-
 cles. adific.*

Ubi præterea Notandum primò. Quod dictum
 est, posse majorem partem Capituli, etiam contra-
 dicente minore, unâ cum Episcopo, seu Prælato,
 statuere, ut cum diminutione reddituum Ecclesiasti-
 corum portio aliqua deputeretur ad restaurandam, v. g.
 Fabricam Ecclesiæ, *cir. c. ult. h. t.* Hoc solum procedit, &
 locum habet, quoad redditus pertinentes ad singulos
 Canonicos jure Collegij, & quidem ob necessitatem,
 vel utilitatem, (quæ necessitati comparatur) ipsius
 Ecclesiæ. Sin autem fiat pro opere alioquin pio, sed
 extraneo, sive tali, quod ad Ecclesiam, aut Capitu-
 lum non multum pertinet, vel sine necessitate: tunc
 potest pars minor, vel etiam unicus se opponere, &
 impedire decretum factum à majore parte Capituli,
 prætendendo proprium, seu singulare suum interes-
 se, juxta *reg. jur. 29. in 6. Quod omnes tangit, ab omni-
 bus*

Vnus approbari debet; quia decisio tit. c. ult. fundatur super opere pio, & necessario, ergo cessante causâ necessariâ, & piâ, sive necessitate, & utilitate Ecclesiæ, non potest pars major Capituli disponere in præiudicium partis minoris, Abb. in cit. c. ult. n. 4. not. 1. Laym. c. l. Thef. 2. 1.

Notandum secundò. Pars major, & sanior Capituli potest, cum Episcopo, statuere aliquid, etiam contradicente parte minore, & cum diminutione reddituum Beneficialium singulorum Canoniorum, pro alijs pijs, & necessarijs operibus, ut si v. g. aliquid sit contribuendum pro erigendo Seminario Clericorum, vel pro pauperibus Studiosis, *Abb. in cit. c. ult. n. 2.*

Notandum tertio. Pars major alicujus Collegij, seu Universitatis, etiam secularis, potest decernere, non obstante contradictione partis minoris, cum præiudicio, seu diminutione juris singulorum, si singuli non participant, seu utantur eo jure, ut proprio ac singulari: sed tanquam jure ejusdem Collegij, seu Universitatis, v. g. pacisci, seu transigere circa jus pascendi, aut ligna cædendi, ad eandem Communitatem spectans, ita ut singuli cives, vel oppidani eo jure in proprium commodum utantur, cum tamen non sit jus singulorum proprium, sed jus Universitatis, licet usus, seu fructus sit singulorum, *Laym. cit. Thef. 2. 1.*

Notandum quartò. Major pars Collegij, seu Communitatis, sive Ecclesiasticæ, sive secularis, non potest aliquid statuere, contradicente parte minore, & in ejus præiudicium, etiam pro opere pio ac necessario, de bonis, vel redditibus spectantibus ad singulos jure proprio ac singulari, & non jure Collegij, seu Universitatis, *arg. l. Perfundum 3. ff. de servitut. prædior. rustic. ubi habetur, quod in fundo communi pluribus, jus eundi per illum non fiat meum, nisi omnes cedant. Ratio est, quia pars major Collegij, seu Universitatis non habet jurisdictionem in partem minorem: ideòque non potest aliquid statuere de personis, vel bonis ad singulos pertinentibus jure proprio, ipsis contradicentibus. Secus est, quando pars major disponit de bonis Collegij, seu Universitatis; quia cum pars major censeatur tota Universitas, censetur disponere de bonis propriis, cum bona Universitatis non sint bona singulorum, sed totius Collegij, seu Universitatis, quam pars major repræsentat, *Abb. in cit. c. ult. n. 5. h. t. ubi n. 6. addit, quod quando Universitas non habet, unde satisfaciat obligationibus, seu debitis suis, possint per Superiorem singuli cogi ad contribuendum Communitati ex bonis suis propriis, & privatis.**

§. III.

An possit ferri Interdictum locale ab Episcopo sine consensu Capituli? Et an ad negotia à Capitulo tractanda debeant vocari Canonici absentes?

X. Ad primam Quæstionem responderetur, ut Interdictum locale ab Episcopo ferri possit, præter delictum valde grave, junctum cum Ecclesiæ injuria, seu dehonestatione, & admissum non à privata persona, sed à Communitate, vel à persona publica, seu Capite, aut Gubernatore Communitatis, ut docet *Suar. disputat. 36. de Censuris, Sec. 3. num. 6.* requiritur insuper etiam, ut feratur tum auctoritate Episcopi, & consensu Capituli, prout sumitur *ex c. Quæsitum 3. h. t. Ubi cum Cælestino III. relatum esset, quod interdum aliqui ex Canonicis, etiam minimis, Ecclesiam (Episcopi jurisdictioni subiectam, Gl. hic V. Ecclesiam tuam, v. g. Parochialem vel aliam) interdicto subijciant, sine Episcopi & aliorum Canoniorum assensu, eò quod pensio Ecclesiæ debita non sit soluta, vel Parochianus aliquis deliquerit. Ad hoc respondet Papa: Interdictum tale per aliquem, vel aliquos ex Canonicis, sine Episcopi, & aliorum Canoniorum assensu, latum, observandum non esse, nec etiam permittendum, ut ab alijs observetur: Sed si quis deliquerit, is ipse Ecclesiasticæ correctioni subijciatur, sive puniatur; cum peccata auctores suos tenere debeant, nec poena sit ulterius extendenda, quàm delictum fuerit in excedente repertum. Ratio decisionis est, quia talis sententia lata ab eo, qui non habet jurisdictionem, non tenet, *Gl. hic V. Assensu*, ferre autem censuram interdicti, ad Episcopalem potestatem pertinet, non ad Capitulum, quod vivente Episcopo, jure ordinario, & seclusâ consuetudine, vel privilegio, non habet jurisdictionem fori externi in Territorium, vel Civitatem Episcopalem, ut docet *Suar. cit. disputat. 36. Sec. 1. num. 5.* multò minùs talis potestas competit singularibus Canonicis, ut colligitur *ex hoc cap. ubi dicitur, interdictum à Canonico, vel Canonicis positum, sine consensu Episcopi, non esse servandum.**

XI. Ubi Notandum primò. Inter Canonicos alii dicuntur, & censendi sunt majores, qui scilicet ætate, scientiâ, morum gravitate, antiquitate, officiis & dignitate supra alios eminent, quorum proinde suffragia & sententiæ plus æstimari debent, *arg. c. Dudum 3. 22. de Elect.* alii verò dicuntur minimi seu minores, ut notat *Abb. hic n. 2.*

Notandum secundò. Ad ferendum interdictum, præter consensum Episcopi, requiritur etiam consensus Capituli, ut colligitur *ex hoc cap. & tradit Gl. ibid. in notatis: notat tamen Suar. cit. dis. 36. sec. 1. n. 6.* ad ferendum interdictum ab Episcopo, non requiri necessariò consensum Capituli, sed hoc esse per contrariam consuetudinem legitime præscriptam abrogatum.

Notandum tertio. Licet nullus innocens propter culpam alterius nocentis sit puniendus; cum peccata suos auctores tenere debeant, ut dicitur in hoc cap. potest tamen quis ob justam causam, vel bonum publicum, absque culpa sua, privari jure suo, juxta *Reg. Jur. 2. 3. in 6. sine culpa, nisi causa subsit, nemo est puniendus, vel jure suo privandus. Gl. in c. 2. V. Culpa vacat; de Constitut.* Sic tempore interdicti localis cessatur à Divinis Officiis, adeòque ijs carere debent etiam insontes.

Dd 3

X. Ad

XII. Ad alteram Quæstionem respondetur, spectato Jure communi, & ordinariè ac generatim loquendo, ad tractatus, vel alios quosvis actus Collegij, seu Universitatis, v.g. si statutum sit faciendum, non sunt necessariò vocandi absentes, vel expectandi, ut docet *Gl. Communiter recepta in c. 2. V. Ipsorum de Testib. in 6. Abb. in c. 1. num. 15. h. t.* Excipitur primò, quòd in Electione Prælati, etiam absentes, si commodè vocari possint, vocandi sunt, c. *Quia propter; 42. de Elect. Gl. jam cit. & Abb. cit. loc.* Secundò, si negotium arduum sit, seu magni momenti, & periculum non sit in mora, *Gl. margin. lit. B. in cit. c. 2. de Testib. in 6. Abb. in cit. c. 1. num. 15. h. t.* licet quidam contrarium sentiant. Sed hoc saltem securius est, ut nimirum in rebus valde arduis, etiam absentes, quatenus fieri potest, vocentur, ut tradit

Laym. in c. ult. num. 3. de majorit. & obed. Tertiò, si quod decernendum est, tendat in singulare præjudicium absentium: tunc enim præsentibus nihil statueri possunt, licet duæ partes sint præsentibus, Gl. in cit. c. 1. V. Constitutum; h. t. Abb. ibid. n. 15. nam ex recepta doctrina Glossæ in c. Cum omnes; 6. V. Constitutum; de Constitut. si quid statuendum sit, quod tendat in præjudicium singulorum, sive agatur de juribus non Universitatis, quæ congregata non est, sed singulorum propriis: tum non sufficit consensus majoris partis, sed omnes consentire, est necesse, arg. l. Perfundum; 11. ff. de servitut. præd. rustic. Quatò denique, si ex consuetudine legitimè præscripta etiam absentes vocari debeant, arg. c. ult. de consuet. Laym. in cit. diff. de rer. Eccles. alien.

Thef. 16.

TITVLVS XII.

UT ECCLESIASTICA BENEFICIA, SINE DIMINVTIONE CONFERANTVR.

Postquàm actum est in præcedentibus Titulis de Beneficiis, eorùmque collationibus, & num conferri, & an ea Prælatus conferre possit sine Capitulo, & quomodo Capitulum ea conferre, vel alia negotia tractare debeat: nunc subjicitur iste Titulus, in quo generalis Regula, seu Doctrina traditur, quòd Beneficia Ecclesiastica integrè, & sine diminutione conferri debeant. Sumitur autem hîc verbum collatio, seu conferre generaliter, prout comprehendit etiam præsentationem, institutionem, & quamlibet aliam provisionem Beneficii, ut notat Garcias p. 1. de Beneficiis c. 6. n. 32.

§. I.

Quomodo Beneficia sine diminutione sint conferenda?

I.

DE hoc agitur in c. Ut nostrum unico, h. t. ut explicat Glossa magna ibidem, junctâ Additione. Postquàm intellexit Papa Innocentius III. quòd Cancellaria Ecclesiæ Mediolanensis vacaverit, ultra annum, ideòque potestas illam conferendi ad Sedem Apostolicam sit devoluta: mandavit, ut eæ personæ conferretur. Cùm autem Archiepiscopus varia, imò contraria allegaret, quòd nimirum Cancellariam non contulerit alicui, postea verò assereret contrarium, quòd illam contulerit Clerico H. reservatis sibi fructibus. Papa ipsi Archiepiscopo onus probationis, super tribus articulis imposuit. Primò, quòd Cancellariam personæ idoneæ contulit: Secundò, quòd modo Canonico: Tertiò, quòd tempore competente. Nam

cùm Archiepiscopus Cancellariam Clerico H. occultè contulerit, ideòque collatio suspitione non careat, & elapso anno, nullus Cancellarius compereret, iusta præsumptio erat, collationem Cancellariæ ad Papam esse devolutam, juxta statuta Concilij Lateranensis (in c. 2. supr. de Concess. præb.) ideòque ab ipso statim conferri potuisse, non enim potest Papa de occultis divinare: quare ob hanc præsumptionem, ac præsertim etiam quia Archiepiscopus prius responderat, se Cancellariam non contulisse (licet aliàs actore non probante, reus conventus, etsi nihil præstiterit, absolvi debeat) tamen hæc facultas probandi collationem legitimè factam esse, ipsi Archiepiscopo concessa, non debet censi gravamen injustum, sed potius gratia: nec ex malitia, sed benignitate profecta. Item quòd etiam de modo collationis Canonico Papa ab Archiepiscopo probationem exigeret, ipsemet dedit causam, quia sæpe per litteras Papæ significavit, ac demum per testes probavit, quòd Cancellariam contulerit, retentis sibi proventibus: ideòque Papam ex debito officij sui inquisitionem fieri mandasse. Omnibus igitur diligenter exami-